

Cervantes: Veleumni plemič don Kihot iz Manče.

- don Kihot je utelešenje vsega idealnega, poštenega, plemenitega, oproda Sančo Pansa pa predstavlja realnost
- je pa tudi Čl, ki se po nepotrebnem zapleta v namišljene spore, napada le mline na veter
- začetek evropskega modernega romana; zgradba ni povsem enotna, veliko vložnih novel, ki bi lahko bile samostojne;
- združuje pastoralni in pikareskni roman
- nastal kot parodija na viteške zgodbe
- Kihot naivni verjame v resničnost teh prigod in skuša vse to posnemati
- po eni strani je Sančo nasprotje don Kihota, po drugi pa mu je podoben; tudi on zapusti vse, družino, imetje, in se pridruži don Kihotu; to lahko stori samo, ker verjame vsem tem viteškim dogodivščinam; je pa res, da ga pri tem vodi materialističen cilj: čim prej postati gospodar nekega otoka
- ko don Kihot postane Alonso Kihano, mu je takoj jasno, da je zapisan smrti
- Kihot nastopa v imenu najvišjih vrednot: resnice, pravice, lj, svobode

v Manči živi star plemič, ki dneve in noči prebira viteške knjige; veliko svoje zemlje je že prodal, da si je lahko kupil knjige; porodi se mu ideja, da bi bil sam vitez; naredi si oklep in šlem, v hlevu vzame svoje kljuse, krsti ga za Rosinanta, seveda pa mora imeti tudi svojo izvoljenko, kateri se bodo morali prikloniti tisti, katere bo premagal; izbere si kmečko dekle iz sosednje vasi, v katero je bil nekdanj zaljubljen in jo poimenuje Dulsineja Toboška; imena morajo zveneti lepo, ujemati se morajo z njegovim: don Kihot

zjutraj se odpravi na pot; počasi jezdi čez polja, ob mraku pride do krčme; predstavlja si jo kot grad, tam sta dve cipi, zanj gospe, plesniv kruh in slaba riba sta zanj najboljša hrana; edino, kar ga muči, je to, da še ni povitezen; krčmar je sprejel izziv in ga naredil za viteza, nato pa ga je pustil brez plačila, saj se ga je hotel čim prej znebiti (prej je pobil na tla dva pomočnika, ki sta hotela do vode, kjer je bilo Kihotovo orožje; hotela sta umakniti sulico, on pa je menil, da mu jo hočeta ukrasti); krčmar mu je povedal, da imajo vsi vitezi denar in čiste srajce, zato se napoti domov, da bi se oskrbel

na poti sliši stokanje – to bo dogodivščina zanj; kmet pretepa svojega pastirja; Kihot ga prisili, da ga odveže in mu obljubi zamujeno plačilo; ponosen odjezdi naprej, kmet pa začne mlatiti dečka, kakor hitro se Kihot oddalji

nasproti mu pride skupina trgovcev, ki jih ima za popotne viteze; zahteva, da priznajo, da je Dulsineja najlepša; toda oni bi prej radi videli kakšno sliko, ker je ne poznajo; Kihot je jezen, hoče jih napasti, pa se konj spotakne in Kihot se zvali na tla; enega izmed hlapcev sta njegova norost in sramotenje tako razjezila, da je zlomil kopje in ga začel mikastiti; ko so odšli, se je don Kihot poskušal vstati, vendar je bil prehudo ranjen; tako na tleh ležečega ga je našel njegov sosed Pedro Alonso in ga spravil domov

župnik in brivec gresta v Kihotovo knjižnico in izbirata viteške knjige, ki jih je treba sežgati; mečejo jih kar čez okno na dvorišče, kjer bodo naredili grmado

ko se don Kihot zbudi, opazi, da ni več sobe (ker so jo pregradili) in knjig; povedo mu, da je vse skupaj začaral nek čarovnik; Kihot se odloči nadaljevati svoja viteška dejanja, omisli si še oprodo; prepriča svojega soseda Sančo Pansa; zamamijo ga misli na kakšen otok, kjer bi lahko bil poglavar; vzame svojega osla in se mu pridruži;

prijahata do mlinov na veter, K prepričan, da so to velikani, spusti se v boj, sulica se mu zlomi ob krilu, konj in on pa padeta; K prepričan, da je čarovnik spremenil velikane v mline; nadaljujeta pot, srečata dva meniha s kočijo, v kateri je neka gospa; K: ugrabili so kakšno kraljično, mora ji pomagati, napade meniha, en pade s konja, drugi pravočasno pobegne,

spravi se na hlapca, ki bi ga pobil, če ne bi vmes posegle gospe iz kočije; so pa morale obljubiti, da se bodo poklonile Dulsineji
srečata trop ovac, ki jih ima K za dve nasprotni si vojski; odloči se, da bo enemu pomagal – začne pobijati ovce, napadejo ga pastirji in ga potolčejo s kamni; K spet prepričan, da mu je to zagodel tisti čarovnik, ker mu ne privošči slave
srečata galjote (tatovi, zvodnik), Kihot zahteva, da jih osvobodijo; stražarji seveda ne privolijo, zato se spravi nad njih s sulico, galjoti izrabijo priložnost in se osvobodijo, stražarji pa pobegnejo; K zahteva, da se grede poklonit Dulsineji, vendar ga galjoti zavrnejo, začno ga kamenjati, oba s konjem končata na tleh
K napiše pismo D, Sančo naj bi ji ga odnesel; pride do krčme, kjer so ga že enkrat prej pretepli, ker nista plačala; tam sreča župnika in brivca, pove, kam je namenjen, ugotovi, da mu K ni dal pisma; župnik mu obljubi, da bodo napisali novo; z brivcem skujeta načrt, da se bo eden preoblekel v gospodično, drug bo oproda, gdč. bo K prosila, naj ji sledi in brani njeno čast